

Fremtiden er hjernelek

- Norge sitter fast i en nostalgisk hengemyr, der natur og skisport definerer hvem vi er.
- Å satse på sjakkporten bidrar til teknologisk utvikling og fremtidens kunnskaps-samfunn, skriver toppspillerne Hagesæther og Johnsen.

Under EM i sjakk var det norske lagets største krise ikke at Magnus Carlsen meldte forfall, men at førstebordopprykket Jon Ludvig Hammers bærbare data-maskin var defekt og manglet det siste i oppdaterte sjakk-databaser. Med et talent i full blomst, sikret 19-åringen likevel andreplass på førstebord. Hammer kan meget vel bli Carlsens hardeste konkurrent når neste syklus for å utfordre til verdensmestertittelen begynner i 2011. Så heldig stilt er Norge.

Norsk sjakk slapp aldri inn i idrettsforbundet som vil holde tippemidler for seg selv, men frivillighet har tatt oss langt. Suksessen er et resultat av flere turneringer og satsing fra engasjerte og profesjonelle sjakkklærere. Putrende i bakgrunnen har verden de siste tjue årene gjennomgått en teknologisk revolusjon. Fortsatt utgjør IT-sektoren bare 5% av BNP i Europa, men en fjerdedel av veksten i BNP kommer fra IT. Vår velstand gir oss fortrinn det vil være synd å skusle bort ved å være ubevisst hva som skjer.

IT er vårt fremste verktøy for å kutte i CO2-utslipp. Omsetning av klimavoter kan aldri erstatte miljøeffekten det papirløse samfunnet har på skogen, eller videokonferanser vil bety for flyreiser. Nesten halvparten av all innovasjon er drevet fram av teknologi. Digital læring er den viktigste suksessfaktor for framtiden. Jakten på kunnskap blir målrettet når vi bruker IT, og behovet for å studere alt bortfaller. Under en pandemi søker vi kort og godt på ordet influensa.

Kina satser

Ingen sport er mer påvirket av teknologiutviklingen enn sjakk. Nettopp derfor lanserte vi i 2004 en kronikk i VG til støtte for at Norge skulle arrangere sjakkolympiade i Tromsø.

SJAKK

Ellen Hagesæther, Woman FIDE Master

Sylvia Johnsen, Woman International Master

Til enhver tid spiller tusenvis sjakk online. Databaser med fem millioner partier gjør sjakkstudier enklere og bedre strukturert. Kanskje enda viktigere er de sosiale nettverkene. Sjakkentusiaster vet umiddelbart når en nyhet endrer åpningsteori, og de kan teste døgnet rundt hva de har lært mot andre spillere. Regjerende nordisk lilleputtmester for jenter, trettenårgamle Erla Marki Hansen får veiledning hjemme fra sin sveitsiske sjakk-trener over ip-telefoni og nett-sjakk. Internettet er ideelt til å overføre sjakk. Det siste eksemplet er VGs nettdkning av lynsjakk-VM, der interesserte kunne følge partiene live og se spillerne via web-kamera fra Moskva, mens Internasjonal Mester Atle Grønn kommenterte og besvarte spørsmål på bloggen. Live visning av sjakkpartier over internett er teknisk krevende, særlig når millioner kopler seg opp og følger de 1 500 deltakere i løpet av de to ukene sjakkolympiaden varer.

Kina bygger mye av hverdags-teknologien, og de vet hva IT betyr. Landet utdanner godt og vel 700 000 ingeniører i året, og med Sør-Korea er de pådrivere for hjemmeleker og eSport.

Etter sommerolympiaden i Beijing 2008 inviterte Kina 2 700 spillere til verdens første hjerneleker med konkurranse for bridge, sjakk, dam, kinesisk sjakk (Xiangqi) og Go. Mye spenning

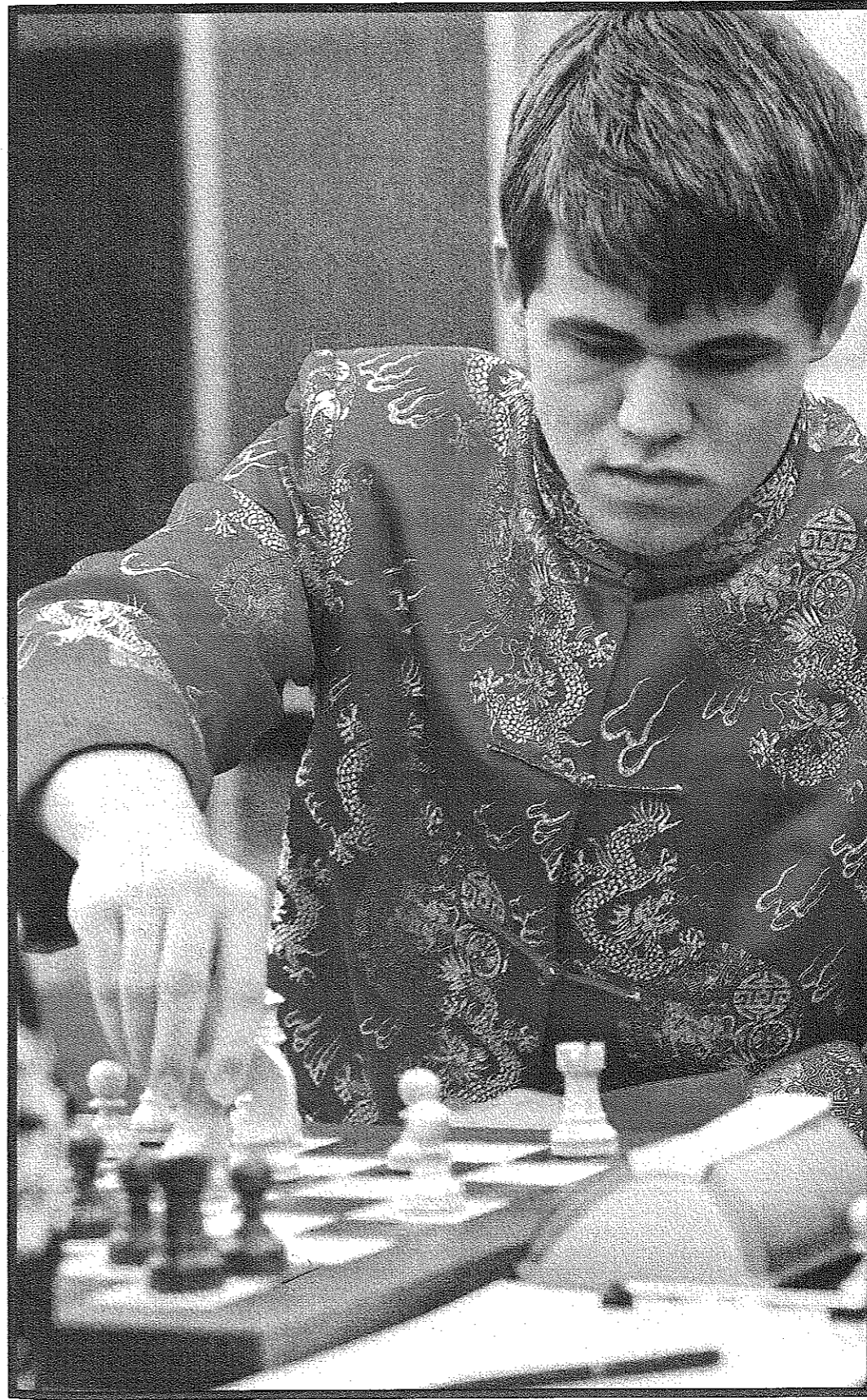
er knyttet til om London vil gjenta suksessen i 2012. Drømmen om å slå sammen flere øvelser i et verdensomfattende arrangement har en visjon om at hjerneleker vil få mer oppmerksomhet enn de enkeltstående olympiader hver for seg. Hjerneleker i ulike former opplever en renessanse i IT-dragtsuget. Tromsø har en hissig konkurrent i Kina som også ønsker seg sjakkolympiaden i Norges store jubileumsår 2014.

Traust folkesjel

IT blir viktigere «overalt», ikke bare i sjakk, og det er på høy tid det gjenspeiler seg i politisk handling. God infrastruktur er ikke nok, og stopper heller ikke opp. Fram til nå har utviklingen i stor grad vært privatisert, drevet av tilfældigheter. Behovet for målrettet styring er tydelig. Fantasiløse perspektiv utfordrer Norge der vi trenger å tenke nytt. IT var ikke et av statens satsingsområder i innovasjonsmeldingen 2008, isteden hang vi oss opp i trauste sektorer som det maritime, miljø og reiseliv. Lek er læring, og i tiår har den norske folkesjela latt hopp- og skisport definere hvem vi er. Vi må investere smartere, tenke nytt og invitere til sjakkolympiade i Tromsø.

Sjakk og IT har en positiv effekt på barns læring, og politikere må se utviklingen og ha en strategi som tar vare på IT-forspranget. Vi må bryte dogmene som fanger oss i en nostalgisk og trygg hengemyr.

Suksess i norsk sjakk kan delvis spores til god tilgjengelighet til IT, mens flere land fortsatt sliter med tregt og hakket nett. Millioner kopler seg opp og følger live partier i de to ukene sjakkolympiadene varer. Skal verden se til Norge, må vi først komme oss på nett og velge sport med et alvor og et publikum.

ENER: Magnus Carlsen gikk helt til topps på den uoffisielle verdensrankingen under turneringen Nanjing Pearl Spring i november. Foto: SCANPIX

el
r
du
len ti hakk.

ordan klimaendringer rofer, i nettmøte hos Stavanger Aftenblad

KLIPPET
folk peker på tilstanden audi-Arabia for å forsvare g i muslimers adgang til å... Slike argumenter holder ål. For her i Europa må vi at vi er siviliserte, i mot-saudiske og andre arabere. De lever fortsatt i den ddalder. Men det gjør r. Selbekk i DagenMagazinet

ENER

amp

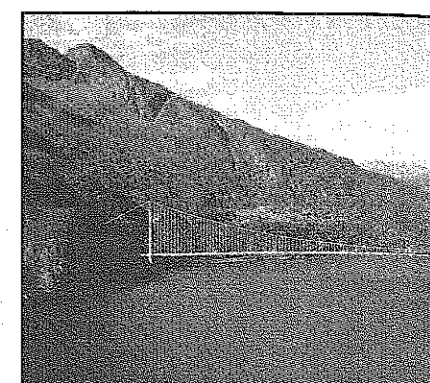
Foto: SCANPIX
re får bedre betalt, men man uske på at det er folk som er i helsesektoren og andre er som har dårligere vilkår disse.

Dr. Schwei, vgd.no

Hei Tore, Oslo. «Amatørmessig» sier du om teksting på Skavian (bildet). Er du ikke klar over at vi har en del dave her til lands? Att for lite tekst, spør du meg.

Ragnhild, Oslo

Det er deilig med grønn

HARDANGERBRUA: Forfatteren samling fra Simna til Samnanger med bygerbrua. Illustrasjonen er laget av lar Stople ved Planseksjonen Bergen.

Ren energi

Vannkraftutbygging, med be naturen, har gitt oss verden Norge har et stort potensial ren og fornybar energi.

Forutsetningen for å overføre mer ren kraft, er økt utbygging av strømnettet – som i Hardanger. Det finnes ingen konfliktfrie prosjekter av denne type. Den 90 km lange kraftledningen fra Sima til Samnanger, som Statnett har fått konsesjon til å bygge av NVE, er ikke noe unntak. I Norge har vi lang erfaring med den vanskelige avveiningen mellom behovet for mer og renere energi og hensynet til naturen. Gjennom hele det langstrakte landet vårt transporteres strøm gjennom en omfattende infrastruktur av luftledninger. Utbygging av vannkraft har hatt en kostnad for naturen gjennom at vi har temmet mange fossefall. Samtidig har det også gjort at vi nå har den reneste kraftproduksjonen i Europa, med 99 prosent av produksjonen av strøm fra vannkraft.

KLIMA

Tor Inge Akselsen, kommunikasjonsdirektør Statnett

Fremtiden

En undersøkelse gjennomført av Opinion tidligere i høst viser at det store flertall av nordmenn er positive til at det bygges flere kraftledninger slik at vi kan satse enda mer på fornybar energi i Norge. Vi i Statnett skal gjøre vårt for å legge til rette for dette gjennom å bygge et kraftnett for fremtiden.

Et vanlig krav vi møter i flere utbyggingsprosjekter er kabling fremfor luftspenn. Dette er også kravet til ektarene bak Hardan-

DEBATT

Regjeringen avgjøre om Statnett får bygge kraftlinjer gjennom Hardanger. Miljøorganisasjoner og lokalt rener mener naturpeil bli rasert, og vi strømmen leggekabler. Alternativet kraftlinjer er ing utbygging i det tatt, skriver Tor Inge Akselsen i Statnett